

Open brief aan de Tweede Kamer Erfgoeddebat 4 oktober 2023

Haal die bunker nou voor eens en voor altijd uit de verkoop

Op 4 oktober wordt er in de Tweede Kamer gedebatteerd over erfgoed. Een mooi moment om voor eens en voor altijd de Seyss-Inquart bunker uit de openbare verkoop te halen en er een museum en herinneringscentrum van te maken. Dat past uitstekend op de rand van Den Haag, stad van vrede en recht.

Op de grens tussen Wassenaar en Den Haag, in park Clingendael, ligt een uit de kluiten gewassen boerderij met een erg groot dak. In werkelijkheid is het geen boerderij maar een bunker. Het was de schuilplaats van Dr. Arthur Seyss-Inquart, die tijdens de Tweede Wereldoorlog als Rijkscommissaris de scepter over het bezette Nederland zwaaide. Seyss-Inquart was een nazibestuurder die in de loop der jaren steeds extremistischer werd en verantwoordelijk was voor de deportatie van meer dan 100.000 Nederlandse joden naar concentratiekampen.

Hoe moeten we nu als Nederlanders met zo'n historisch monument omgaan? Hoe kun je dit zogeheten 'dadererfgoed' een goede bestemming geven? Dat is een vraag die in de afgelopen tien jaar steeds opnieuw stof heeft doen opwaaien. De Tweede Kamer sprak zich in 2018 uit voor 'beheer, behoud, onderzoeken en aan een breed publiek tonen van erfgoed en archeologie uit de Tweede Wereldoorlog' ([Motie 32820-267](#)), en het gebouw werd in 2015 zelfs een Rijksmonument. Maar dat houdt het Rijksvastgoedbedrijf kennelijk niet tegen. Het RVB is nog altijd druk bezig om het gebouw in de openbare verkoop te krijgen. Waarom steekt de Tweede Kamer daar geen stokje voor?

Om twee redenen menen wij dat de bunker van de verkooplijst moet worden geschrapt. Allereerst omdat de overheid – op langere termijn – niet kan bepalen wat er met dit erfgoed gebeurt als het in private handen komt. Natuurlijk, je kunt van de directe koper eisen dat het pand bijvoorbeeld niet wordt omgebouwd tot een crematorium of een bowlingbaan, maar er zijn allerlei mazen in de wet die het mogelijk maken dat het gebouw op een later moment een zeer ongepaste bestemming krijgt. Een voorbeeld hoe het zeker niet moet, is de 'Anne Frank escape bunker' in Valkenswaard. Een tenenkrommend voorbeeld dat geen navolging verdient.

Maar de belangrijkste reden dat de bunker een gepaste bestemming verdient, is natuurlijk dat het van groot belang is om deze periode uit de geschiedenis te blijven herdenken. Dit Rijksmonument vertelt het verhaal hoe Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog bestuurd werd door een vijandelijke mogendheid. Het bijzondere is bovendien dat Nederland geen militair Duits bezettingsregime had, maar een regime van een nazi-ideoloog die na de oorlog in Neurenberg veroordeeld werd voor oorlogsmisdrijven en misdaden tegen de mensheid. Dit is geen gezellig verhaal, maar wel een belangrijk verhaal dat het best in een museum of herinneringscentrum verteld kan worden.

De oproep is duidelijk: behandel de Seyss-Inquart bunker eindelijk als een Rijksmonument, maak er een herinneringscentrum met museum van en zorg ervoor dat het voor eens en voor altijd van de verkooplijst van het Rijksvastgoedbedrijf wordt geschrapt.

Stichting WO2 Sporen - www.wo2sporen.eu - KvK 71888705 - RSIN 858889936

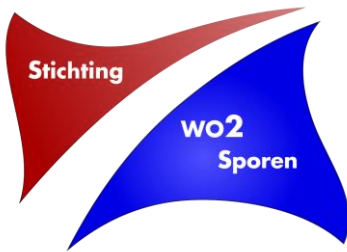
Triodos Bank NL 56 TRIO 0379293862

p/a Wingerd 208 2496 VK Den Haag - info@wo2sporen.eu - Tel. 06 2150 4311

OORLOGS
GRAVEN
STICHTING

Was getekend,

- Ronald Klomp, voorzitter Stichting WO2 Sporen, onderzoeker Den Haag in WO2
- Em. Prof. dr. Maarten van Rossem, bijzonder hoogleraar Geschiedenis
- Em. Prof. dr. Herman Pleij, hoogleraar Cultuurgeschiedenis
- Em. Prof. Wim Willems, hoogleraar Sociale Geschiedenis
- Prof. dr. ir. J.M.M. (Jo) Ritzen, oud-minister Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Prof. mr. Cornelis J.H. (Corjo) Jansen, hoogleraar in de rechtsgeschiedenis en lid van de Restitutiecommissie nazi-roofkunst
- Prof. dr. Floribert H. Baudet, bijzonder hoogleraar Militaire Geschiedenis
- Prof. dr. Bart Wallet, hoogleraar Joodse studies
- Jeroen van den Eijnde, directeur Nationaal Monument Kamp Vught
- Chanan Hertzberger, voorzitter Centraal Joods Overleg (CJO)
- Ronny Naftaniel, voormalig directeur Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI) en oud-voorzitter Centraal Joods Overleg (CJO)
- Hanneke M. Gelderblom Lankhout, oud-senator Eerste Kamer D66, Eén van de 52 Joodse kinderen gered door verzetsstrijder Ru Paré (Tante Zus)
- Arnon Y.Y. Grünberg, literaire schrijver, voordrager 4 mei-lezing 2020, voorzitter Stichting Hermann & Hannelore Grünberg - Holocaust Literatuur Prijs
- Dick Berlijn, Generaal b.d. voormalig Commandant der Strijdkrachten
- Tom Middendorp, Generaal b.d. voormalig Commandant der Strijdkrachten
- Mart de Kruif, Luitenant-generaal b.d. voormalig Commandant Landstrijdkrachten
- Kees Neisingh, Generaal-majoor b.d. voormalig Commandant Koninklijke Marechaussee
- Dr. Harry Stein, ehemaliger Museumkurator und Wissenschaft Gedenkstätte Buchenwald
- Dr. Erik Somers, historicus, publicist en senior-onderzoeker NIOD (Proefschrift 'De oorlog in het museum. Herinnering en verbeelding')
- Dr. Raymund Schütz, historicus, publicist en onderzoeker
- Drs. David Barnouw, Oorlogsdeskundige voormalig onderzoeker, woordvoerder en voorlichter NIOD
- Drs. Hans Wallage, onderzoeker en beleidsadviseur antisemitisme CIDI
- Drs. Wally M. de Lang, historica, publicist, onderzoeker en winnaar Holocaust Literatuur Prijs
- Drs. Aline Pennewaard, historica, publicist en onderzoeker
- Drs. Victor Laurentius, historicus (Afstudeerscriptie 'Seys-Inquart op Clingendael')
- Drs. Robin te Slaa, historicus en auteur
- Drs. Willem Post, Haags historicus
- Drs. A.J. Boekstijn, assistant professor University College Utrecht en podcastmaker

Stichting WO2 Sporen - www.wo2sporen.eu - KvK 71888705 - RSIN 858889936

Triodos Bank NL 56 TRIO 0379293862

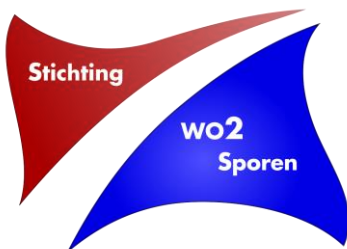
p/a Wingerd 208 2496 VK Den Haag - info@wo2sporen.eu - Tel. 06 2150 4311

OORLOGS
GRAVEN
STICHTING

“Omdat de directe getuigen er straks niet meer zijn”

- Drs. K. Loeff, directeur Erfgoedvereniging Heemschut (beschermvrouwe H.K.H. Prinses Beatrix)
- Drs. Oscar F. Hefting, voorzitter Stichting Menno van Coehoorn
- Flory Neter – Polak, voorzitter Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslachtoffers
- Drs. Thom Klück, voorzitter Stichting Vriendenkring Neuengamme
- Wimar Jaeger, voorzitter Stichting Nederlands Dachau Comité
- Jaïr Stranders, voorzitter Stichting Comité Herdenking Februaristaking 1941
- Minka Kaszó, secretaris Vereniging Kinderen van Verzetsdeelnemers 1940 – 1945
- Sabine Stein, ehemaliger Leitung Archiv Gedenkstätte Buchenwald
- Mr. H.C. Grootveld, voorzitter Geschiedkundige Vereniging Die Haghe/Vrienden van het Haags Historisch Museum
- Ing. Willem G.J. Marchée genaamd Bratengeijer, onderzoeker Den Haag in WO2
- Jos Teunissen, initiatiefnemer Museum Engelandvaarders
- Lion Tokkie, Holocaust onderzoeker, Project Samen - Een Werkkampen in Nederland, voorheen geassocieerd onderzoeker NIOD
- Coby van Gelderen, nabestaande Prof. Jacob van Gelderen vicefractievoorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal SDAP (14-5-1940 onder druk van de omstandigheden)
- Open Joodse Huizen – Huizen van Verzet Den Haag
- Stichting Het Cuypersgenootschap
- Stichting Cultureel Erfgoed Koude Oorlog
- Stichting Eregraf Stijkelgroep
- Stichting bunkers in Wassenaar
- Historische Vereniging Oud Wassenaar

Stichting WO2 Sporen - www.wo2sporen.eu - KvK 71888705 - RSIN 858889936

Triodos Bank NL 56 TRIO 0379293862

p/a Wingerd 208 2496 VK Den Haag - info@wo2sporen.eu - Tel. 06 2150 4311

OORLOGS
GRAVEN
STICHTING

“Omdat de directe getuigen er straks niet meer zijn”